

Державні думи України ХХ ст.

Роботу виконав:

Учень 10 класу

Калінченко Владислав

17-го жовтня 1905 року проголошено скликання Державної Думи з законодавчими правами, тобто з компетенціями, що жоден закон не може бути оголошений без ухвали цієї Думи

2 грудня 1905 року дано пояснення, хто саме матиме виборчі права: землевласники дідичі, власники будинків у містах, усі, хто мав окреме помешкання, хто діставав платню або пенсію; мали також права представники селян та робітників. Таким чином виборчі права були доволі широкі.

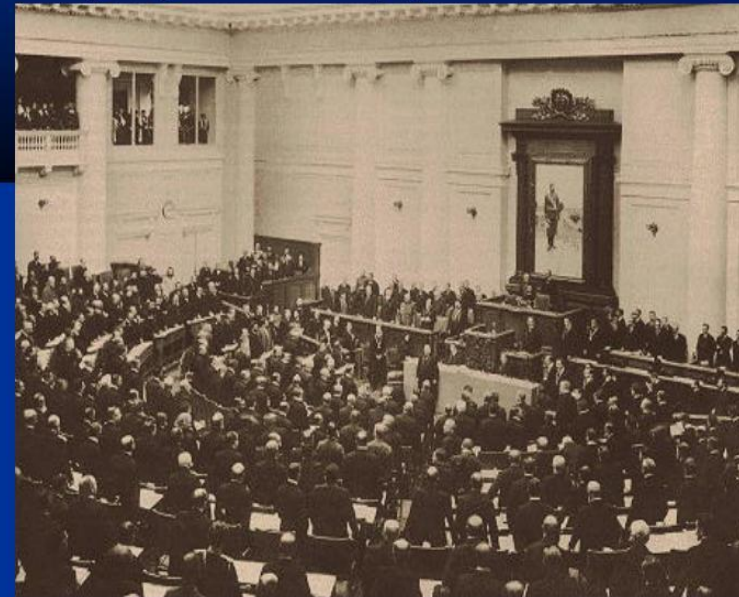

20 лютого 1906 р. дано нове "Положення" про Державну Думу, за яким встановлювалося двопалатний парламент:

Державну Раду, яка існувала раніше, стала Вищою Палатою; половина її членів мала бути обраною, а половина - призначена урядом, Державна Дума.

Жодне рішення Державної Думи не могло бути дійсним без апробації Державної Ради; по схваленні Державною Радою кожне рішення йшло до царя на затвердження. 26 квітня 1906 року проголошено новий закон, що встановлював такий порядок: вище управління належить цареві, а законодавча влада - двом! Палатам: Державній Раді і Державній Думі. Вибори до Державної Думи дали перемогу опозиційним елементам. У цей час значною мірою вже були приборкані повстання, і праві елементи і організації благали царя не давати конституції, а зберігати самодержавство.

Государственные Думы (1906-1917)

Виборці поділялися на 4 курії:
землевласників,
міського населення,
селян,
робітників.

Курії мали однакове число голосів: поміщики мали найбільше, бо один голос поміщика дорівнювався 45 голосам робітників; пролетаріат великих міст діставав мізерне число виборців: у Москві, наприклад, тільки 17 робітників мали виборче право. Навпаки - селяни дістали багато місць тому, що уряд сподівався, що вони дадуть людей консервативних поглядів. Уряд уживав різних заходів, щоб не допустити до Думи небажаних осіб. Для цього робили труси, заводили судові процеси, арештовували людей (особи ж, які були під арештом або під слідством, не мали ні активного, ні пасивного права голосу). Особливо гостро пересушував уряд представників прогресивної преси: був час, коли майже всі редактори ліберальних газет були або арештовані або чекали слідства.

У Думі сформувалася Українська Парламентарна Громада, до якої вступило 45 послів. Головою її був адвокат і громадський діяч з Чернігова І. Шраг; серед членів були: В. Шемет та П. Чижевський - від Полтавщини, М. Біляшевський та барон Ф. Штейнгель - від Києва, А. В'язлов - від Волині. Парламентарна Громада мала свій пресовий орган - "Украинский Вестник", редактором якого був М. Славинський, а секретарем - Д. Дорошенко. У журналі взяли участь найкращі наукові сили України: М. Туган-Барановський О. Лотоцький, М. Грушевський, І. Франко, О. Русов та інші.

Політичною платформою Української Парламентарної Громади була автономія України.

М. Грушевський уклав декларацію, яка мала бути виголошена з думської трибуни головою Громади.

Увесь час відношення між Думою і урядом були гостро ворожі. На декларацію уряду Дума відповіла чотирма вимогами:

відповідального перед Думою міністерства, скасування Державної Ради, примусового відчуження поміщицьких земель на користь малоземельних селян, амністії засудженим за політичні справи. Уряд відмовив по всіх пунктах.

- Будівля нової городської думи 1907 р.

Новий виборчий закон 1907 року настільки змінив основний закон про Думу, що його називали "державним переворотом". Він дав перемогу великим землевласникам і зменшив число депутатів селян та робітників. У Полтавській губернії, наприклад, на 117 виборців великих землевласників було тільки 38 селян. Багато українців опинилося у тюрмах, на засланні; збільшилася еміграція за кордон.

У 1913 році, з приводу бюджету, ряд ораторів звертали увагу Думи на самоправство адміністрації в Україні.

Видатні послы - А Шингарьов, П. Шлюков, О. Керенський, Г. Петровський та інші - домагалися свободи національного розвитку та автономії України, а професор С. Іванов вимагав кафедр українознавства в університетах України. Того ж 1913 року єпископ Никон вимагав введення української мови в школах.

- О. Керенський

Ці приклади свідчать про великі досягнення українців за XIX століття. У 1907-1912 роках реакція зміцнюється. У 3-ій Думі головну роль грали октябристи (154). Головою Думи був октябрист Хомяков, а після нього - С. Гучков, теж октябрист. 3-тя Дума відбула свій законний реченець і була розпущена у 1912 році.

- Державна дума в Києві
- (реконструкція 1900 р.)

Октябристи 4-ої Думи були більш схильні до опозиції і не раз вступали у спілку з лівими партіями. Головою Думи обрано октябриста - М. Родзянка. Внаслідок нового виборчого закону селянство України було позбавлене права висилати представників до Думи. Не було вже й української фракції, а тому для введення української мови у народних школах України не було більшості, в той час, коли навіть малі народи Кавказу дістали школу з рідною мовою; дістали її також татари, естонці, латиші.

Дякую за увагу!